

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 W Opocznie
im. HENRYKA SIENKIEWICZA**

Podstawa prawna:

- *Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnymi ochronie małoletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c.*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej(Dz.U.2005 nr 180 poz.1493 ze zm)*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz.1870*

Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie im. Henryka Sienkiewicza”

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik Szkoły Podstawowej nr 3 w Opocznie im. Henryka Sienkiewicza traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Szkoły Podstawowej nr 3 w Opocznie im. Henryka Sienkiewicza oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

Ilekroć w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich” jest mowa o:

1. **SZKOLE** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową nr 3 w Opocznie im. Henryka Sienkiewicza.
2. **Pracowniku/ personelu szkoły** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, a także każdą osobę, która na podstawie oddzielnych umów realizują zadania na terenie szkoły i poza nią w kontakcie z uczniami, w tym min: wolontariusze, praktykanci.
3. **Małoletnim/ dziecku** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 r.
4. **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Szkoły Podstawowej nr 3 w Opocznie im. Henryka Sienkiewicza .
5. **Opiekunie dziecka** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzica, opiekuna prawnego, ale także rodzica zastępczego, który został odpowiednio umocowany prawnie do podejmowania czynności w sprawach dziecka.
6. **Zgodzie rodzica dziecka** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami rozstrzygnięcie następuje na ich wniosek, w drodze postanowienia sądu rodzinnego.
7. **Krzywdzeniu dziecka** - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika **SZKOŁY** lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
8. **Koordynatorze ds. Standardów ochrony małoletnich** – należy przez to rozumieć osobę powołaną zarządzeniem dyrektora do sprawowania nadzoru nad realizacją

„standardów ochrony małoletnich” w *SZKOLE*, zgodnie z kompetencjami zawartymi w niniejszym dokumencie.

9. **Osobie odpowiedzialnej za Internet** – należy przez to rozumieć pracownika wyznaczonego przez dyrektora szkoły, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
10. **Danych osobowych dziecka** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Założenia wdrażania i realizacji Standardów Ochrony Małoletnich

§ 2

1. Pracownicy *SZKOŁY*, dzieci i ich opiekunowie znają „Standardy Ochrony Małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.
2. Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w *SZKOLE*.
3. *SZKOŁA* oferuje opiekunom dzieci informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.
4. *SZKOŁA* zapewnia dzieciom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.
5. Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dzieci zapewnia skuteczną ochronę.
6. W *SZKOLE* wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa dzieci w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami.
7. Działania podejmowane w ramach ochrony dzieci przed krzywdzeniem są dokumentowane.
8. *SZKOŁA* monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Rozdział III

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w *SZKOLE*

§ 3

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Dyrektor *SZKOŁY* przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
  - a. w przypadku każdego pracownika, studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza - z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
  - b. w przypadku zatrudnienia każdej osoby w *SZKOLE* i dopuszczenia do kontaktu z dzieckiem, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza – w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym

lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. W tym celu pobiera się od kandydata/kandydatki odpowiednie dane (imię i nazwisko; datę urodzenia; pesel; nazwisko rodowe; imię ojca; imię matki);

- c. w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza dopuszczonych do pracy z dziećmi – zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli,
2. Wydruki, zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 są przechowywane w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
3. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z dziećmi posiadającej obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, przedkłada dyrektorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
4. Osoba, o której mowa w ust. 3, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (wzór stanowi załącznik).
5. Jeżeli prawo państwa, o którym mowa w ust. 4 lub 5, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
6. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 3–6, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, kandydat, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. (wzór stanowi załącznik).
7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 i 7, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem*

świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

8. Informacje, o których mowa w ust. 2, pracodawca lub inny organizator utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 3–7, pracodawca lub inny organizator załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
9. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1–8, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności. Przez członka rodziny, o którym mowa w ust. 10, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.
10. Przed rozpoczęciem pracy, osoby nowozatrudnione, praktykanci, wolontariusze, oraz inne osoby dopuszczone do pracy z dziećmi, zapoznają się ze Standardami, co potwierdzają złożeniem stosownego podpisu. (wzór stanowi załącznik).

§ 4

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem placówki,

a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Zasady ogólne:

1. Pracownicy *SZKOŁY* w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci, dbają o bezpieczeństwo dzieci, monitorują ich sytuację i dobrostan.
2. Pracownicy wspierają dzieci w pokonywaniu trudności. Pomoc uwzględnia w szczególności: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, praktykantów, wolontariuszy i innych osób dopuszczonych do zajęć, kontaktów z dziećmi.

Zasady komunikacji z małoletnim. Personel:

5. W komunikacji z małoletnim zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów.
6. Reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
7. Daje prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
8. Komunikacja prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
9. Nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża.
10. Unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytyka błędów w sposób, który rani.
11. Nie grozi, nie wyraża dezaprobaty wobec zachowania małoletniego czy jego postępów w nauce w sposób uwłaczający jego godności i poczuciu własnej wartości.
12. Nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletniego lub jego postępy w nauce, nie dowcipkuje i nie żartuje z małoletniego, w sposób, który obniża jego poczucie własnej wartości.
13. Słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.
14. Stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania małoletniego, tj. krytykuje w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
15. Nie podnosi głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.
16. Mówi wyraźnie, bez szeptu i krzyku, stara się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymuje kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jej przestrzeni osobistej.

Komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny. Personel:

17. W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
  - a. nie ocenia, nie uogólnia, nie interpretuje, nie daje „dobrych rad”, nie moralizuje,
  - b. wysłuchuje, stosuje komunikaty „JA”, upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
  - c. oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania, a nie człowieka,
  - d. skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
  - e. okazuje szacunek rozmówcy,
  - f. mówi wprost – otwarcie udziela konkretnych informacji zwrotnych.

18. W komunikacji z małoletnim podczas rozwiązywania konfliktów wystrzega się:
  - a. tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi,
  - b. błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
  - c. niewłaściwego zrozumienia intencji rozmówcy,
  - d. niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
19. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia, czy odrzucenia.
20. Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje itp.
21. Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną:
  - a. rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletniego,
  - b. nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym, którzy łamią ustalony porządek,
  - c. wykazuje empatię wobec małoletnich,
  - d. ustala (przypomina) obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania.
22. Metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar fizycznych).
23. Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
24. Jeśli zajdzie taka potrzeba przekazuje małoletniemu utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny/rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania małoletniego, a nie jego osoby.

Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

25. Kontakty personelu z małoletnim nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
26. Personel nie wykorzystuje wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
27. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie

- swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
28. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
- izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu,
  - stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu, czy sytuacji majątkowej,
  - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzwanie, grożenie,
  - nadmierne, wygórowane wymagania,
  - agresywne wypowiedzi i komentarze,
  - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających materiałów.
29. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
- komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym, dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
  - wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,
  - nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
  - nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby wyrządzić krzywdę.
30. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletnich. Nie zachowuje się wobec nich w sposób niestosowny, np. nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.
31. Nie zmusza małoletnich do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
32. Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z małoletnim, np. nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawanie walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
33. Upewnia/informuje, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć bezpośrednio lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
34. Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowania.
35. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłym, personel reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
36. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletniego do prywatności, np. nie należy otaczać małoletnich osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
37. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej.
38. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego uczestniczy w miarę możliwości opiekun dziecka, przez co personel

unikania innego niż niezbędny kontaktu fizycznego. Dotyczy to zwłaszcza pomagania w korzystaniu z toalety.

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach i poza godzinami pracy, bezpieczeństwo online

39. Kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo.
40. Kontakt nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
41. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka.
42. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
43. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
44. Co do zasady kontakt z dzieckiem powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
45. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
46. Personel nie nawiązuje kontaktów poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
47. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a rodzice/ opiekunowie prawni powinni wyrazić zgodę na taki kontakt.
48. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
49. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

§ 5

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w SZKOLE,

a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy SZKOŁY chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.

3. Małoletni uznają prawo innych małych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.
4. Zachowanie i postępowanie małych wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni zobowiązani są do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małymi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość, życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywny, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
9. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małych nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
11. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników *SZKOŁY* o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np. szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi procedurami).
13. Małoletni znają obowiązujące w *SZKOLE* procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do którego dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
14. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w *SZKOLE* pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

Niedozwolone zachowania małych w *SZKOLE*

15. Stosowanie agresji i przemocy wobec małych i innych osób:

- a. agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np. :
    - bicie/uderzanie/popychanie/kopanie/opluwanie
    - wymuszenia
    - napastowanie seksualne
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą
    - fizyczne zaczepki
    - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań
    - rzucanie w kogoś przedmiotami
  - b. agresji i przemocy słownej w różnych formach, np. :
    - obelgi, wyzwiska
    - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie
    - bezpośrednie obrażanie
    - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby
    - obraźliwe SMSy i MMSy
    - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania
    - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające
  - c. agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np. :
    - poniżanie
    - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie
    - wulgarne gesty
    - niszczenie/ zabieranie rzeczy innej osoby
    - straszenie
    - szantażowanie
16. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w *SZKOLE*, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie *SZKOŁY*.
17. Nieuzasadnione, bez zgody osoby prowadzącej zajęcia opuszczanie sali. Wyjście poza teren *SZKOŁY* bez zezwolenia – wyjście po zakończonych w danym dniu wszystkich zajęciach następuje pod nadzorem osoby prowadzącej ostatnie z nich.
18. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć w *SZKOLE*. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
19. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
20. Rozprowadzanie i zażywanie narkotyków/środków odurzających/ NSP.
21. Niestosowne odzywianie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
22. Przywłaszczanie własności lub celowe niszczenie, niezanowienie własności innych osób oraz własności *SZKOŁY*. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
23. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
24. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności, przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
25. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
26. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.

27. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody lub niezgodnie z zasadami panującymi w *SZKOLE* w tym zakresie.
28. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

§ 6

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi

Pracownicy zobowiązani są do takiego wykorzystywania sieci Internet, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno – społecznej małoletniego oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci Internet należy zaliczyć:

- dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (np. narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- działalność innych użytkowników zagrażająca dobru małoletniego.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Infrastruktura sieciowa *SZKOŁY* umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak małoletnim, w czasie zajęć.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie *SZKOŁY* bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. *SZKOŁA* zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu,
4. W *SZKOLE* wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci.
5. Do jej obowiązków należą:
  - a. zabezpieczenie sieci internetowej *SZKOŁY* przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
  - b. W miarę potrzeb weryfikowanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
  - c. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputerów w czasie ich wprowadzenia. W sytuacji skutecznego ustalenia osoby odpowiedzialnej za wprowadzenie niebezpiecznych treści osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci podejmuje działania wynikające z procedury opisanej w dalszej części materiału.
  - d. Przeprowadza w miarę możliwości i potrzeb cykliczne warsztaty dla małoletnich dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Na terenie *SZKOŁY* dostęp dziecka do sieci Internet jest możliwy tylko pod nadzorem pracownika w warunkach realizowanych zajęć z wykorzystaniem komputerów bądź innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu, stanowiących własność *SZKOŁY* i włączonych do infrastruktury sieciowej
7. *SZKOŁA* zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, w szczególności przy komputerach, z których możliwe jest korzystanie indywidualne pod nadzorem pracownika.

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie:

8. Osoba odpowiedzialna za Internet oraz każdy pracownik w przypadku zaistnienia okoliczności opisanych w ust. 6 c sporządza stosowną notatkę i niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi *SZKOŁY*.
9. Dyrektor *SZKOŁY* w przypadku każdego zgłoszenia aranżuje rozmowę małoletniego z psychologiem lub pedagogiem na temat zaistniałego zdarzenia oraz bezpiecznego zachowania w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że:
  - a. dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji (rozdz. IV niniejszego dokumentu)
  - b. małoletni sam dopuścił się naruszenia zasad bezpieczeństwa niezwłocznie przekazuje ją w postaci notatki dyrektorowi *SZKOŁY*, który uruchamia stosowną procedurę obowiązującą w szkole w tym zakresie.

§ 7

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletniego

1. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów małoletnich, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo małoletnich. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój małoletnich – chłopców i dziewczęta, małoletnich w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
3. Małoletni mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty. Prawo małoletnich realizowane jest w szczególności poprzez wyrażane przez opiekunów zgody na rejestrowanie i wykorzystanie wizerunku dziecka.
4. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.
5. Zgoda, o której mowa w punkcie poprzednim jest wyrażana w formie pisemnej.
6. Dbanie o bezpieczeństwo wizerunków małoletnich realizowane jest dodatkowo poprzez:
  - a. udzielanie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane
  - b. unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi małoletniego z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka/małoletniego używamy tylko jego imienia.
  - c. rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o małoletnim dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i

- powiązanych z jego wizerunkiem (np. w przypadku zbiórek indywidualnych organizowanych przez *SZKOŁĘ*).
- d. zmniejszenie ryzyka kopiowania i nieestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań małoletnich poprzez przyjęcie zasad:
- wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla małoletniego poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
  - zdjęcia/nagrania małoletnich powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać małoletnich w grupie, a nie pojedyncze osoby.
- e. rezygnację z publikacji zdjęć małoletnich, którzy odeszli ze *SZKOŁY* albo zakończyli w niej edukację, jeśli rodzice/opiekunowie prawni zastrzegli **brak zgody** na dalsze wykorzystanie zdjęć po odejściu małoletniego ze *SZKOŁY*.
- f. przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków małoletnich należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.
7. W sytuacji, gdy rejestracja wydarzenia została zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) bezpieczeństwo małoletnich jest zapewniane poprzez:
- a. zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
  - b. zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
  - c. niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca przebywa z dziećmi bez nadzoru pracownika placówki,
  - d. poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia ,
  - e. sprawdzenie, czy rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
8. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.
9. W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki małoletnich do prywatnego użytku, na początku każdego z tych wydarzeń są informowani o tym, że:
- a. wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki małoletnich i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich – przez ich rodziców/opiekunów prawnych;
  - b. zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki małoletnich nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni małoletnich wyrazili na to zgodę,

- c. przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.
10. Rejestrowanie wydarzenia i publikowanie zebranego materiału przez media lub dowolną inną osobę wymaga uprzedniej, pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych na rejestrowanie wizerunku małoletniego oraz zgody dyrektora *SZKOŁY*.
- a. zgoda dyrektora wydawana jest na wniosek zainteresowanych, który powinien zawierać:
    - imię, nazwisko i adres osoby lub redakcji występującej o zgodę
    - uzasadnienie potrzeby rejestrowania wydarzenia
    - informacje, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał
    - podpisaną deklarację o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym
  - b. dodatkowo personel *SZKOŁY*:
    - nie może umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku małoletniego poza trybem opisanym w niniejszym ustępie
    - nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.
    - nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych małoletnich
    - nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
11. W celu realizacji materiału medialnego dyrektor może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń dla potrzeb nagrania.
- a. podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie *SZKOŁY* małoletnich, co do których nie ma zgody na rejestrację wizerunku.
12. W przypadku niewyrażenia przez rodziców/opiekunów prawnych zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka:
- a. wychowawca uzgadnia z małoletnim i jego rodzicami/opiekunami prawnymi sposób jego identyfikacji przez osobę rejestrującą wydarzenie, by nie utrwalac jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych
  - b. wychowawca i osoba rejestrująca wydarzenie dbają by wizerunek małoletniego nie został utrwalony na zdjęciach.
13. Materiały zawierające wizerunek małoletnich przechowywane są w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla małoletnich:
- a. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce
  - b. Nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez dyrektora *SZKOŁY*
  - c. Nośniki są przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji lub okres ustalony przez *SZKOŁĘ* w polityce ochrony danych osobowych.

14. Upublicznienie przez pracownika placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka.
15. Pisemna zgoda, o której mowa w ust 14 powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 8

1. W *SZKOLE*, w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, powołuje się koordynatora ds. standardów ochrony małoletnich (dalej „koordynator”) oraz Zespół interwencyjny (dalej „ZI”), w skład którego wchodzi:
  - a. Koordynator, pedagog, pedagog specjalny, psycholog jako członkowie stali;
  - b. Wychowawca małoletniego, doświadczającego krzywdzenia, jako członek uzupełniający,
2. Przewodniczącym zespołu jest koordynator ds. standardów ochrony małoletnich.
3. W *SZKOLE* stosuje się procedury podejmowania interwencji w przypadkach:
  - a. podejrzenia lub powzięcia informacji, że małoletni **doświadczą krzywdzenia przez osoby dorosłe, niebędące rodzicami:**
    - doświadczą przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie
    - jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw
    - doświadczą jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie)
    - doświadczą innych niepokojących zachowań(tj. krzyk, niestosowne komentarze)
  - b. podejrzenia lub powzięcia informacji, że małoletni doświadczą **krzywdzenia przez osoby nieletnie**
    - doświadczą przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie
    - doświadczą ze strony innego małoletniego **jednorazowo** innej przemocy fizycznej (np. szarpanie, popychanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań(tj. niestosowne komentarze)
  - c. podejrzenia lub powzięcia informacji, że małoletni doświadczą **krzywdzenia przez rodzica/ów lub opiekuna/ów.**
    - doświadczą przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie
    - jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

- doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun małoletniego jest niewydolny wychowawczo (np. małoletni chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)
  - doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań(tj. krzyk, niestosowne komentarze)
4. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik (z wyłączeniem sytuacji opisanej w ust.3 pkt. b) jest zobowiązany do:
- a. Zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowania go od osoby podejrzanej o krzywdzenie
    - w każdym przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu pracownik niezwłocznie powiadamia odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112, o czym niezwłocznie powiadamia dyrektora i rodziców małoletniego.
  - b. Sporządzenia notatki służbowej
  - c. Niezwłocznego przekazania notatki do koordynatora ds. standardów ochrony małoletnich (dalej „koordynator”), a w razie jego nieobecności do obecnego w danym momencie członka ZI i dokonuje odpowiedniego wpisu do „Rejestru ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego” (zwany dalej „Rejestrem zgłoszeń”, wzór stanowi załącznik)
  - d. Członek ZI, który otrzymał notatkę, dostarcza ją koordynatorowi w najbliższym możliwym czasie
  - e. Koordynator po zapoznaniu się z notatką, przy wsparciu Zespołu Interwencyjnego, podejmuje czynności mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, a w szczególności przeprowadza rozmowy z małoletnim, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, w trakcie której informuje ich o swoim podejrzeniu oraz pracownikami *SZKOŁY*, mogącymi posiadać istotne informacje w danej sprawie
  - f. Zespół Interwencyjny na podstawie zebranych informacji dokonuje diagnozy sytuacji małoletniego i opracowuje plan pomocy małoletniemu.
  - g. Koordynator sporządza „Kartę interwencji” (wzór stanowi załącznik) i dołącza ją do dokumentacji małoletniego
  - h. Koordynator na każdym etapie prowadzonej interwencji współpracuje z dyrektorem *SZKOŁY*
5. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać:
- a. Imię i nazwisko małoletniego
  - b. Imiona i nazwiska członków ZI
  - c. Powód opracowania planu pomocy
  - d. Rozpoznanie sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia
  - e. Cel wsparcia małoletniego
  - f. Identyfikację zasobów wewnętrznych *SZKOŁY* oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego krzywdzącego

- g. Zakres współdziałania *SZKOŁY* z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego
  - h. Zakres, wymiar godzin i okres wsparcia udzielonego małoletniemu
  - i. Formy i metody wsparcia małoletniego
  - j. Ocena efektywność wsparcia udzielonego małoletniemu
6. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany przez koordynatora opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji
7. W sytuacji opisanej w ust. 3 pkt b lit. i (przypadek jednorazowego doświadczenia krzywdzenia ze strony osoby nieletniej) pracownik zobowiązany jest do:
- a. zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowanie go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
  - b. przeprowadzenia rozmowy osobno z rodzicami małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego;
  - c. opracowania planu pomocy małoletniemu (indywidualnie lub w zespole);
  - d. w przypadku powtarzających się zdarzeń do postępowania opisanego w ust.4
8. W przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza przemocy i uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, a także jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw lub doświadcza przemocy domowej, Koordynator dodatkowo jest zobowiązany do:
- a. poinformowania opiekunów o obowiązku *SZKOŁY* zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej nim interwencji)
  - b. wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w części i w sposób opisany w odpowiednich przepisach
  - c. przekazania dyrektorowi *SZKOŁY* formularza „Niebieska Karta – A” celem przesłania go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego oraz informacji niezbędnych do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wniosku o wgląd w sytuację rodziny.
9. W przypadkach opisanych w punkcie poprzedzającym dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji tam wskazanych.
10. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, dyrektor *SZKOŁY* informuje o tym fakcie opiekunów dziecka na piśmie.
11. Wszyscy pracownicy *SZKOŁY* i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział V

Organizacja procesu ochrony małoletnich

§ 9

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor *SZKOŁY*.
2. Przygotowanie personelu, o którym mowa powyżej, w szczególności polega na:
  - a. udostępnieniu dokumentu „Standardy ochrony małoletnich” i zorganizowania szkolenia wstępnego, w ramach którego zostaną przedstawione i omówione:
    - treści dokumentu
    - zasady organizacyjne wspierania i ochrony małoletnich
    - standardy obowiązujące w *SZKOLE* w zakresie ochrony małoletnich
    - trybu postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich
  - b. zorganizowaniu cyklu szkoleń, których celem będzie pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu:
    - rozpoznawania krzywdzenia, możliwych objawów,
    - identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem, właściwych działań
    - odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich
  - c. zorganizowaniu wewnętrznego doskonalenia wg potrzeb zgłaszanych przez poszczególne zespoły pracowników, nauczycieli, za które odpowiada i przeprowadza Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich. Działania te Koordynator realizuje we współpracy z członkami stałymi ZI.
3. Każde spotkanie, o którym mowa powyżej jest protokolowane oraz sporządzana jest lista obecności uczestników.
4. Pracownicy poświadczają zapoznanie się z dokumentem „Standardy ochrony małoletnich i zobowiązują do przestrzegania jego postanowień w drodze Oświadczenia, które załącza się do akt osobowych (wzór stanowi załącznik).

§ 10

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu

1. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia są:
  - a. Dyrektor *SZKOŁY* - mgr Edyta Skorupska
  - b. członkowie stali Zespołu interwencyjnego, powołanego Zarządzeniem Dyrektora *SZKOŁY*:
    - Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich –mgr Katarzyna Sokół
    - Pedagog – mgr Ewelina Chachuła
    - Pedagog specjalny – mgr Justyna Gąsiowska

- Psycholog –mgr Kinga Wijata
2. W przypadkach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego zgłoszenie o zdarzeniu zobowiązany jest przyjąć i przekazać dyrektorowi *SZKOŁY* lub osobie jego zastępującej.

§ 11

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka

1. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich Koordynator zakładu i prowadzi imienną teczkę z nazwiskiem małoletniego.
2. Teczka przechowywana jest przez koordynatora w miejscu odpowiednio zabezpieczonym przed dostępem osób nieuprawnionych i pozostaje w jego dyspozycji do czasu zakończenia postępowania interwencyjnego i naprawczego.
  - a. Po zakończeniu sprawy małoletniego teczka zostaje przekazana do sekretariatu i jest przechowywana w sposób, jaki przewidują szczegółowe przepisy dotyczące obiegu dokumentów i archiwizacji.
3. W tezcze umieszcza się wszelkie dokumenty związane z prowadzoną sprawą zdarzenia krzywdzenia małoletniego, w szczególności:
  - a. Notatka służbowa ze zgłoszeniem zdarzenia lub podejrzenia zdarzenia krzywdzenia małoletniego
  - b. Protokoły i notatki ze spotkań z małoletnim, jego opiekunami, opiekunami osoby krzywdzącej, osobą krzywdzącą i innymi osobami, z którymi podejmowane były rozmowy, w celu wyjaśnienia i rozwiązania zaistniałej sytuacji
  - c. Protokoły ze spotkań Zespołu Interwencyjnego
  - d. Karta interwencji
  - e. Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy domowej
  - f. Kopię „Niebieskiej Karty – A i B” w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty”
  - g. Kopie zawiadomień odpowiednich instytucji wysyłanych w procedurze interwencji
  - h. Korespondencja pomiędzy *SZKOŁĄ* a instytucjami zaangażowanymi w proces interwencji
  - i. Plan pomocy małoletniemu
  - j. Dokumenty z prowadzonych czynności pomocniczych w procesie udzielania wsparcia małoletniemu
  - k. Ocena efektywności udzielonego wsparcia
  - l. Wykaz telefonów, adresów osób i instytucji zaangażowanych w proces udzielania pomocy małoletniemu.

§ 12

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz dzieciom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. W *SZKOLE* opracowane zostały dwie wersje dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”:
  - a. Wersja „pełna”, którą stanowi niniejszy dokument
  - b. Wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.

2. Udostępnianie standardów następuje przy wykorzystaniu dostępnych dla wszystkich kanałów informacyjnych stosowanych w *SZKOLE*, w szczególności poprzez:
  - a. wywieszenie stosownych informacji na tablicy ogłoszeń dla rodziców i małoletnich oraz dla pracowników
  - b. przekazanie pracownikom *SZKOŁY* z wykorzystaniem służbowej poczty elektronicznej
  - c. opublikowanie obydwu wersji na stronie internetowej *SZKOŁY*
  - d. wgląd w wersję wydrukowaną, dostępną w sekretariacie *SZKOŁY*, który mają: wszyscy pracownicy, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli
3. do zapoznania małoletnich ze standardami w sposób uwzględniający ich poziom rozwoju, możliwości i ograniczenia psychofizyczne, niepełnosprawność i specjalne potrzeby edukacyjne są zobowiązani solidarnie wychowawcy oddziałów i nauczyciele współorganizujący kształcenie specjalne przy wsparciu specjalistów zatrudnionych w *SZKOLE*
  - a. zapoznanie, o którym mowa powyżej, realizowane jest w ramach zajęć wychowawczych, zorganizowanych w tym celu spotkań grupowych oraz w razie potrzeby spotkań indywidualnych
  - b. monitorowanie stosowania przez małoletnich standardów jest obowiązkiem każdego pracownika *SZKOŁY*
4. Upowszechnianie wiedzy nt. standardów następuje również poprzez współpracę z rodzicami małoletnich.

§ 13

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

5. Dyrektor *SZKOŁY* dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony małoletnich” na bieżąco, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego.
6. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu dokumentu.
7. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu w *SZKOLE* prowadzone są ewaluacje:
  - a. W trakcie posługiwania się i stosowania opracowania
  - b. Po upływie dwóch lat od daty wdrożenia
8. Ewaluację przeprowadza Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich z użyciem technik:
  - a. analizy dokumentu
  - b. wywiadów z rodzicami i pracownikami *SZKOŁY*
  - c. sondażu, z użyciem ankiety anonimowej
  - d. dyskusji w ramach zespołów klasowych
  - e. dialogu z uczniami i samorządem uczniowskim
9. Raport z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich przedstawia za pośrednictwem dyrektora *SZKOŁY* radzie pedagogicznej.

ZAŁĄCZNIKI

„Standardy Ochrony Małoletnich”

Wykaz wg kolejności zamieszczenia:

1. Oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska
2. Oświadczenie o zapoznaniu się ze „**Standardami Ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej nr 3 w Opcznie im. Henryka Sienkiewicza**”
3. Oświadczenie o niekaralności
4. Karta interwencji
5. Rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletnich
6. Ankieta monitorująca realizację „standardów ochrony małoletnich”

**Załącznik nr 1
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie
im. Henryka Sienkiewicza**

.....
(miejsowość i data)

OŚWIADCZENIE

Ja ..... nr pesel: ..... lub/i nr paszportu .....

(imię i nazwisko czytelnie)

Niniejszym oświadczam, że zamieszkiwałem/am w następującym państwie lub następujących państwach w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska:

.....

(wymienić państwa)

Jednocześnie oświadczam, że:

posiadam obywatelstwo państwa innego niż Rzeczpospolita Polska:*

..... **

(wymienić państwa obywatelstwa)

nie posiadam obywatelstwa państwa innego niż Rzeczpospolita Polska *

* niepotrzebne skreślić

** wpisać nazwę/nazwy państw lub „nie dotyczy”

Oświadczam, że prawo państwa, w którym zamieszkiwałem w ciągu ostatnich 20 lat, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w art. 21., ust. 4–6 *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, w związku z tym oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania przeze mnie wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad

psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(data i czytelny podpis)

**Załącznik nr 2
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opcznie
im. Henryka Sienkiewicza**

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH W SZKOLE PODSTAWOWJ NR 3 W
OPOCZNIE IM. HENRYKA SIENKIEWICZA**

Ja niżej podpisany(-na): .....

wykonujący(-ca) pracę na stanowisku: .....

oświadczam, że zapoznałem(-am) się ze STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH obowiązującymi w SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 W OPOCZNIE IM. HENRYKA SIENKIEWICZA.

Zobowiązuję się do przestrzegania treści STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH.

.....
(data i czytelny podpis Pracownika)

**Załącznik nr 3
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie
im. Henryka Sienkiewicza**

.....,

dnia.....

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja,.....
nr PESEL ...../nr paszportu .....
oświadczam, że w państwie ..... nie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w państwie ..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX (*Przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu*) i XXV (*Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności*) Kodeksu karnego, w art. 189a (*Handel ludźmi*) i art. 207 (*Znęcanie się*) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. 1939 ze zm.), oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Podpis

*Załącznik nr 4
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opatowie
im. Henryka Sienkiewicza*

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> • zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • inny rodzaj interwencji. Jaki?	

Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości- - jeśli placówka uzyskała informacje	Data	Działanie

Załącznik nr 6
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie
im. Henryka Sienkiewicza

ANKIETA MONITORUJĄCA REALIZACJĘ „STANDARDÓW OCHRONY
MAŁOLETNIICH”

Nr	Pytanie	Tak	Nie
1	Czy znasz Politykę ochrony <i>małoletnich</i> przed krzywdzeniem obowiązującą w placówce, w której pracujesz?		
2. Czy w placówce stosuje się następujące zasady/procedury/wymogi:			
1)	<i>Zasady</i> zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich		
2)	<i>Zasady i procedurę</i> podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego		
3)	<i>Procedury i osoby odpowiedzialne</i> za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,		
4)	Wskazano osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” i dane kontaktowe tych osób		
5)	<i>Zasady przeglądu i aktualizacji</i> standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem		
6)	<i>Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu</i> placówki do stosowania standardów, <i>zasady przygotowania personelu</i> do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności		
7)	<i>Zasady i sposób udostępniania</i> rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania		
8)	Wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia		
9)	<i>Sposób dokumentowania i zasady przechowywania (REJESTR)</i> ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego		
10)	Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone		

11)	Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet		
12)	Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie		
13)	Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich?		
14)	Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia		
3.	Czy w placówce stosuje się standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (o których mowa powyżej)? Jeśli tak, to które standardy są stosowane? (odpowiedź opisowa)		
4.	Czy standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (o których mowa powyżej) są powszechnie znane i upubliczniane ?		
5.	Czy potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
6.	Czy wiesz jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?		
7.	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem przez pracownika przedszkola/szkoły/placówki?		
7a.	Jeśli tak, to jakie zasady zostały naruszone?		
7b.	Czy podjąłeś jakieś działania : jeśli tak- jakie? Jeśli nie dlaczego? (odpowiedź opisowa)		

Załącznik nr 7
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie
im. Henryka Sienkiewicza

Standardy ochrony małoletnich (wersja „skrótowa”)
w Szkole Podstawowej nr 3 w Opocznie klasy I – VIII

Wprowadzenie

Bardzo ważnym zadaniem szkoły jest zapewnienie wszystkim uczniom bezpieczeństwa. Dlatego szkoła, poprzez wprowadzenie dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”, podejmuje działania w celu zabezpieczenia Was przed krzywdzeniem i jego negatywnymi skutkami.

Małoletnim (dzieciom) przysługuje szczególna opieka i ochrona dorosłych, ponieważ dzieci nie zawsze mogą skutecznie zadbać o swoje bezpieczeństwo. Dlatego ochrona Waszych praw leży po stronie pracowników szkoły, tj. wszystkich dorosłych, których spotykacie w szkole.

Działania naruszające Wasze prawa są równoznaczne z krzywdzeniem, co może objawiać się różnymi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej.

Krzywdzić może zarówno dorosły jak i rówieśnicy, dlatego ważne jest, abyście wiedzieli, co jest krzywdzące, abyście znali granice praw własnych i innych, abyście wiedzieli, kiedy i gdzie szukać pomocy.

1. Wszyscy pracownicy w szkole dbają o zdrowie, o dobre samopoczucie i poczucie bezpieczeństwa wszystkich uczniów.
2. Nikt z dorosłych - zarówno rodzice jak i nauczyciele - nie może Cię obrażać ani wyśmiewać. Czasem dorośli muszą powiedzieć coś bardzo głośno, ale nie mają prawa na Ciebie krzyknąć.
3. Ani dorosłym, ani rówieśnikom nie wolno Cię gorzej traktować z powodu, który cię odróżnia od innych. Masz prawo mieć własne zainteresowania, możesz być „za mały lub za duży”, ubierać się, jak lubisz i nikomu nie wolno z tego powodu żartować, czy Cię dyskryminować. Pamiętaj, że Tobie także nie wolno innych źle traktować z takich powodów.
4. Czasem, gdy jest Ci smutno i chcesz przytulić się do dorosłego, masz do tego prawo. Zdarzają się sytuacje, że to dorosły chce cię przytulić, bo myśli, że tego potrzebujesz. Pamiętaj, że tylko Ty decydujesz, czy tego chcesz. Jeżeli dorosły, rówieśnik, starszy kolega, chce się do Ciebie przytulić, a Ty tego nie chcesz, powiedz zdecydowanie, że NIE chcesz, aby Cię przytulał, czy dotykał.
5. Gdy ktoś chce cię dotykać, mimo że tego nie chcesz, powiedz o tym innym dorosłym do których masz zaufanie.
6. Dorosły do którego masz zaufanie to KTOŚ, komu wszystko możesz powiedzieć, a ta osoba zadba o Ciebie, pomoże i nie pozwoli Cię skrzywdzić. W szkole taką osobą mogą być: wychowawczyni/wychowawca, inna nauczycielka/nauczyciel, psycholog lub pedagog szkolny, pani /pan dyrektor .
7. Nikomu, zarówno rodzicom, nauczycielom, rówieśnikom, kolegom nie wolno Cię zastraszać, grozić czy upokarzać.
8. Nikt nie może Cię bić, szarpać ani szturchać – dotyczy to rodziców, innych dorosłych, rówieśników, starszych czy młodszych kolegów, koleżanek.

9. Nie wolno też NIKOMU namawiać Cię do zachowania tajemnicy, zwłaszcza takiej, która Cię niepokoi. W takiej sytuacji zwróć się do rodziców, lub osób w szkole, którym ufasz.
10. W sytuacjach gdy potrzebujesz pomocy w czynnościach pielęgnacyjnych lub higienicznych, poproś o to dwie osoby dorosłe, które dobrze znasz i mogą Ci pomóc w tej sytuacji. Pamiętaj, że musisz wyrazić na taką pomoc zgodę. Pamiętaj również o tym, że nie mogą Cię one dotykać w miejsca intymne.
11. Każdy z nas ma intymne części ciała. Intymne, czyli prywatne i zakryte. Może się zdarzyć, że intymne części ciała będzie chciał zobaczyć np. lekarz. Zawsze jednak powinien robić to w towarzystwie rodziców, uprzedzić i opowiedzieć, po co to robi. W innych sytuacjach części intymne Waszego ciała są zakryte – czyli niedostępne dla innych osób. Nikt nie ma prawa Was tam dotykać ani oglądać.
12. Gdy ktoś z dorosłych, twoich rówieśników, innych kolegów próbuje z Tobą rozmawiać na tematy, które Cię zawstydzają, powiedz o tym dorosłemu do którego masz zaufanie.
13. Nikt - żaden dorosły, kolega, ktokolwiek nie może dawać, ani proponować Ci alkoholu, wyrobów tytoniowych, ani żadnych innych substancji, które są zabronione i szkodliwe dla zdrowia. To poważne przestępstwo, więc gdyby ktoś chciał to zrobić, natychmiast zawiadom rodziców lub dorosłego, do którego masz zaufanie.
14. Zdarza się, że chcesz, aby nauczycielka/nauczyciel, który ma Twój numer telefonu, czasem do Ciebie zadzwonił, napisał jakąś wiadomość jedynie w celach towarzyskich. Jednak nauczycielowi, ani żadnemu innemu pracownikowi szkoły nie wolno tego robić. Nauczyciel może zadzwonić tylko w sytuacji zagrażającej Twojemu zdrowiu lub życiu.
15. Nauczyciel, ani żaden pracownik szkoły nie może podawać Ci swojego numeru telefonu, adresu mailowego, fb, czy innego konta społecznościowego.
16. Nikomu, bez Twojej zgody, nie wolno robić Ci zdjęć, nagrywać Twojego głosu lub filmować. W sytuacji gdyby ktokolwiek to zrobił, natychmiast powiadom rodziców lub dorosłych w szkole.
17. Wszyscy uczniowie są zaangażowani w działania sprzyjające pracy zespołowej, nawiązywaniu pozytywnych relacji, a przede wszystkim rozwiązywaniu i unikaniu sytuacji konfliktowych. Dlatego każdy z Was powinien reagować na wszelkie przejawy przemocy, agresji i sytuacje zagrażające Waszemu bezpieczeństwu.
18. Nauczyciele i specjaliści w naszej szkole będą rozmawiali z uczniami na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Zawsze możesz zapytać, gdy któryś z tematów wyda Ci się trudny. Wszyscy w szkole chcą, abyś czuł/czuła się w niej dobrze, uczył/uczyła się i w pełni rozwijał/rozwijała swoje możliwości.